

OBSAH

Seznam zkratek	14
Seznam zkratek některých použitých právních předpisů	15
Poděkování	16
Úvod	17
Motto	17
1 Účetnictví	18
1.1 Účetnictví jako informační systém	19
1.2 Vývoj účetnictví	19
1.3 Přístupy účetnictví	23
1.4 Kvalitativní charakteristiky	25
1.5 Podstata podvojného účetnictví	25
1.5.1 Aktiva	26
1.5.2 Pasiva	27
1.5.3 Bilanční rovnice	28
1.5.4 Změny položek rozvahy a výsledovky	28
1.5.5 Změny položek rozvahy, výsledovky a cash flow	29
1.5.6 Účty	31
1.6 Shrnutí	32
2 Všeobecné účetní zásady (principy)	33
2.1 Věrné a poctivé zobrazení	33
2.2 Zásada účetní jednotky	34
2.3 Zásada neomezené doby trvání účetní jednotky	34
2.4 Zásada periodicity	35
2.5 Stálost účetních metod	36
2.6 Oceňování	36
2.7 Zásada opatrnosti	36
2.8 Zásada konzistence mezi obdobími	36
2.9 Věcná (materiální) zásada	37
2.10 Přednost obsahu před formou	37
2.11 Aktuální princip	37
2.12 Zákaz kompenzace	38
2.13 Zásada vymezení okamžiku realizace	38
2.14 Shrnutí	39

3 Účetní metody.....	40
3.1 Oceňování.....	40
3.1.1 Oceňování k okamžiku uskutečnění účetního případu	40
3.1.2 Oceňování k okamžiku sestavení účetní závěrky (k rozvahovému dni).....	42
3.2 Odpisování.....	44
3.3 Shrnutí.....	45
4 Mezinárodní regulace účetnictví.....	47
4.1 Přístupy ke členění účetních systémů.....	49
4.2 Všeobecně uznávané zásady (GAAP – US GAAP).....	51
4.2.1 Fundamentální postuláty	53
4.2.2 Ucelený teoretický základ	54
4.2.3 Základní elementy účetních výkazů	55
4.3 Směrnice EU.....	63
4.4 Mezinárodní účetní standardy – IAS/IFRS	68
4.5 Shrnutí.....	69
5 Vymezení účetních výkazů.....	71
5.1 Systém účetních výkazů.....	72
5.2 Rozvaha (balance).....	73
5.2.1 Podstata rozvahy.....	73
5.2.2 Vertikální členění rozvahy	73
5.2.3 Horizontální členění rozvahy.....	74
5.2.4 Druhy rozvahy	75
5.3 Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)	76
5.3.1 Podstata výkazu zisku a ztráty.....	76
5.3.2 Vertikální členění výsledovky	77
5.3.3 Horizontální členění výsledovky	78
5.4 Přehled o peněžních tocích (cash flow).....	78
5.4.1 Podstata cash flow.....	78
5.4.2 Vertikální členění cash flow.....	79
5.4.3 Horizontální členění cash flow	80
5.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	80
5.5.1 Podstata přehledu o změnách vlastního kapitálu.....	80
5.5.2 Vertikální členění přehledu o změnách vlastního kapitálu	81
5.5.3 Horizontální členění přehledu o změnách vlastního kapitálu....	81
5.6 Shrnutí.....	81

6	Základní prvky rozvahy	83
6.1	Aktiva celkem	83
6.1.1	Pohledávky za upsaný základní kapitál (A.).....	84
6.1.2	Dlouhodobý majetek (B.)	85
6.1.3	Dlouhodobý nehmotný majetek (B.I.).....	85
6.1.4	Dlouhodobý hmotný majetek (B.II.)	91
6.1.5	Dlouhodobý finanční majetek (B.III.)	96
6.1.6	Oběžná aktiva (C.)	100
6.1.7	Zásoby (C.I.).....	100
6.1.8	Dlouhodobé pohledávky (C.II.).....	103
6.1.9	Krátkodobé pohledávky (C.III.)	105
6.1.10	Krátkodobý finanční majetek (C.IV.)	106
6.1.11	Časové rozlišení (D.I.).....	108
6.2	Pasiva celkem	109
6.2.1	Základní kapitál (A.I.)	110
6.2.2	Kapitálové fondy (A.II.)	113
6.2.3	Fondy ze zisku (A.III.)	115
6.2.4	Výsledek hospodaření minulých let (A.IV.)	116
6.2.5	Výsledek hospodaření běžného účetního období (A.V.).....	118
6.2.6	Rezervy (B.I.)	119
6.2.7	Dlouhodobé závazky (B.II.).....	121
6.2.8	Krátkodobé závazky (B.III.)	123
6.2.9	Bankovní úvěry a výpomoci (B.IV.).....	123
6.2.10	Časové rozlišení (C.I.)	124
6.3	Shrnutí.....	125
7	Základní prvky Výkazu zisku a ztráty	126
7.1	Druhé členění výsledovky	126
7.1.1	Tržby za prodej zboží (I.)	126
7.1.2	Náklady vynaložené na prodané zboží (A.)	126
7.1.3	Obchodní marže (+).....	127
7.1.4	Výkony (II.).....	127
7.1.5	Výkonová spotřeba (B.).....	127
7.1.6	Přidaná hodnota (+).....	128
7.1.7	Osobní náklady (C.).....	128
7.1.8	Daně a poplatky (D.).....	128
7.1.9	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (E.).....	129
7.1.10	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu (III.).....	129

7.1.11	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu (F.).....	130
7.1.12	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období (G.).....	130
7.1.13	Ostatní provozní výnosy (IV.).....	130
7.1.14	Ostatní provozní náklady (H.)	131
7.1.15	Převod provozních výnosů (V.).....	132
7.1.16	Převod provozních nákladů (I.)	132
7.1.17	Provozní výsledek hospodaření (*)	132
7.1.18	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů (VI.).....	132
7.1.19	Prodané cenné papíry a podíly (J.)	133
7.1.20	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (VII.).....	133
7.1.21	Výnosy z krátkodobého finančního majetku (VIII.).....	133
7.1.22	Náklady z finančního majetku (K.).....	133
7.1.23	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů (IX.)	134
7.1.24	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti (M.).....	134
7.1.25	Výnosové úroky (X.).....	134
7.1.26	Nákladové úroky (N.)	134
7.1.27	Ostatní finanční výnosy (XI.).....	135
7.1.28	Ostatní finanční náklady (O.).....	135
7.1.29	Převod finančních výnosů (XII.).....	135
7.1.30	Převod finančních nákladů (P.).....	135
7.1.31	Finanční výsledek hospodaření (*).....	135
7.1.32	Daň z příjmů z běžné činnosti (Q.).....	135
7.1.33	Výsledek hospodaření za běžnou činnost (**)	136
7.1.34	Mimořádné výnosy (XIII.).....	136
7.1.35	Mimořádné náklady (R.).....	136
7.1.36	Daň z příjmů z mimořádné činnosti (S.).....	136
7.1.37	Mimořádný výsledek hospodaření (*).....	136
7.1.38	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (T.).....	137
7.1.39	Výsledek hospodaření za účetní období (***).....	137
7.1.40	Výsledek hospodaření před zdaněním (****).....	137
7.2	Účelové členění výsledovky.....	137
7.2.1	Tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb (I.).....	138
7.2.2	Náklady prodeje (A.)	138
7.2.3	Hrubý zisk nebo ztráta (*).....	138
7.2.4	Odbytové náklady (B.).....	139
7.2.5	Správní režie (C.).....	139
7.2.6	Jiné provozní výnosy (II.).....	139

7.2.7	Jiné provozní náklady (D.)	139
7.2.8	Provozní výsledek hospodaření (*)	139
7.3	Shrnutí	140
8	Základní prvky Přehledu o peněžních tocích (cash flow).....	141
8.1	Metody sestavení cash flow	141
8.2	Možné řešení cash flow dle ČÚS č. 023.....	142
8.2.1	Matematický vzorec cash flow	142
8.2.2	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období (P).....	143
8.2.3	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním (Z)	143
8.2.4	Úpravy o nepeněžní operace (A.1.)	144
8.2.4.1	Odpisy dlouhodobého majetku (A.1.1.)	144
8.2.4.2	Změna stavu opravných položek a rezerv (A.1.2.)... ..	144
8.2.4.3	Zisk (ztráta) z prodeje dlouhodobého majetku (A.1.3.).....	145
8.2.4.4	Výnosy z podílů na zisku (A.1.4.).....	145
8.2.4.5	Vyúčtované nákladové úroky a vyúčtované výnosové úroky (A.1.5.).....	145
8.2.4.6	Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace (A.1.6.).....	146
8.2.5	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami (A.*).....	146
8.2.6	Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu (A.2.)	146
8.2.6.1	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, aktivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů aktivních (A.2.1.).....	146
8.2.6.2	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, pasivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů pasivních (A.2.2.).....	147
8.2.6.3	Změna stavu zásob (A.2.3.).....	147
8.2.6.4	Změna stavu krátkodobého finančního majetku (A.2.4.).....	147
8.2.7	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami (A.***).....	148
8.2.8	Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků (A.3.)	148
8.2.9	Přijaté úroky (A.4.).....	148

8.2.10	Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a za doměrky daně za minulá období (A.5.).....	148
8.2.11	Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy, které tvoří mimořádný výsledek hospodaření včetně uhrazené splatné daně z příjmů z mimořádné činnosti (A.6.).....	148
8.2.12	Přijaté podíly na zisku (A.7.).....	149
8.2.13	Čistý peněžní tok z provozní činnosti (A.***).....	149
8.2.14	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv (B.1.).....	149
8.2.15	Příjmy z prodeje stálých aktiv (B.2.).....	149
8.2.16	Zápůjčky a úvěry spřízněným osobám (B.3.).....	149
8.2.17	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti (B.***).....	150
8.2.18	Dopady změn dlouhodobých závazků, popřípadě takových krátkodobých závazků, které spadají do oblasti finanční činnosti (C.1.).....	150
8.2.19	Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty (C.2.).....	150
8.2.20	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti (C.***)....	151
8.2.21	Čisté zvýšení nebo snížení peněžních prostředků (F).....	151
8.2.22	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období (R).....	151
8.3	Shrnutí.....	152
9	Základní prvky přehledu o změnách vlastního kapitálu.....	153
9.1	Základní kapitál (zapsaný do veřejného rejstříku).....	153
9.2	Změny základního kapitálu (Základní kapitál nezapsaný do veřejného rejstříku).....	153
9.3	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly.....	154
9.4	Změny základního kapitálu.....	154
9.5	Ážio.....	154
9.6	Ostatní kapitálové fondy.....	155
9.7	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků.....	156
9.8	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací, Rozdíly z přeměn obchodních korporací a Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací.....	156
9.9	Rezervní fond.....	156
9.10	Statutární a ostatní fondy.....	156
9.11	Výsledek hospodaření minulých let.....	156

9.12	Výsledek hospodaření běžného účetního období.....	157
9.13	Shrnutí.....	157
10	Příloha jako komentář k účetním výkazům a nositel dalších podstatných informací pro uživatele.....	158
10.1	Obecné údaje.....	158
10.1.1	Identifikační údaje.....	158
10.1.2	Údaje o postavení účetní jednotky.....	159
10.1.3	Údaje o zaměstnancích a jiných osobách.....	160
10.2	Obecné účetní zásady, používané účetní metody, odchylky.....	161
10.3	Doplňující údaje k rozvaze a výkazu zisku a ztráty.....	162
10.4	Informace, které nejsou v rozvaze a ve výkaze zisků a ztráty.....	164
10.5	Shrnutí.....	165
11	Účetní závěrka.....	167
11.1	Pojetí účetní závěrky.....	167
11.2	Základní vymezení účetní závěrky.....	167
11.3	Druhy účetní závěrky.....	168
11.3.1	Řádná účetní závěrka.....	168
11.3.2	Mimořádná účetní závěrka.....	168
11.3.3	Mezitímní účetní závěrka.....	169
11.3.4	Konsolidovaná účetní závěrka.....	169
11.3.5	Finanční výkaznictví.....	169
11.4	Proces účetní závěrky.....	170
11.4.1	Vytvoření předpokladů pro vedení účetnictví.....	170
11.4.2	Otevření účetních knih.....	170
11.4.3	Průběžné účtování.....	170
11.4.4	Inventarizace.....	171
11.4.5	Účetní uzávěrka.....	171
11.4.6	Sestavení účetních výkazů.....	172
11.4.7	Audit účetní závěrky.....	172
11.4.8	Schválení účetní závěrky.....	176
11.4.9	Zveřejnění účetní závěrky.....	176
11.5	Shrnutí.....	176
12	Výroční zpráva.....	178
12.1	Obsah výroční zprávy.....	178
12.2	Zpráva o vztazích.....	180
12.3	Shrnutí.....	181

13 Aplikace finanční analýzy	182
13.1 Metody finanční analýzy	182
13.2 Analýza absolutních (extenzivních) ukazatelů	183
13.2.1 Horizontální analýza – analýza trendů	183
13.2.2 Vertikální analýza – procentní podíly	184
13.3 Analýza fondů finančních prostředků (rozdílové ukazatele)	185
13.3.1 Čistý pracovní kapitál	185
13.3.2 Čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond)	186
13.3.3 Čisté peněžně-pohledávkové finanční fondy (čistý peněžní majetek)	187
13.4 Poměrové ukazatele	187
13.4.1 Ukazatele likvidity	187
13.4.2 Ukazatel běžné likvidity (Current Ratio)	188
13.4.3 Ukazatel pohotové likvidity (Quick Ratio)	189
13.4.4 Okamžitá likvidita – peněžní, hotovostní likvidita (Cash Ratio)	189
13.4.5 Ukazatele rentability – výnosnosti (ukazatele míry zisku)	190
13.4.6 Rentabilita úhrnných vložených prostředků – – rentabilita aktiv (Return on Assets)	190
13.4.7 Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity)	191
13.4.8 Rentabilita dlouhodobého kapitálu (Return on Capital Employed)	191
13.4.9 Rentabilita tržeb (Return on Sales)	192
13.4.10 Rentabilita nákladů	193
13.4.11 Ukazatele zadluženosti a finanční struktury	193
13.4.12 Ukazatel věřitelského rizika (Debt ratio)	194
13.4.13 Kvóta vlastního kapitálu (Equity Ratio)	195
13.4.14 Ukazatel finanční páky (Financial Gearing, Financial Leverage)	195
13.4.15 Stupeň zadluženosti (Debt-Equity Ratio)	196
13.4.16 Míra finanční samostatnosti	196
13.4.17 Míra úrokového krytí (Interest Coverage, Times Interest Earned)	196
13.4.18 Míra zadluženosti vlastního kapitálu	196
13.4.19 Ukazatele aktivity	197
13.4.20 Ukazatel obratu celkových aktiv	197
13.4.21 Ukazatel obratu stálých aktiv	197
13.4.22 Ukazatel obratu zásob	198
13.4.23 Doba obratu pohledávek	198
13.4.24 Doba obratu závazků	198

13.5 Komplexní charakteristiky finančního zdraví	199
13.5.1 Altmanovo Z-Score	199
13.5.2 Altmanův model upravený manželi Neumaierovými	200
13.5.3 Tamariho model	201
13.6 Shrnutí	202
Summary	203
Literatura	204
Použité předpisy	206
Seznam obrázků, tabulek a grafů	207
Přílohy	208
O autorech	216
Věcný rejstřík	217